

Domače in umetnostne obrti – dediščina in sodobnost

Partnerji v projektu:

- LAS s CILjem (nosilni partner)
- Mestni muzej Idrija – Muzej za Idrijsko in Cerkljansko
- Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija
- Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija d.o.o. Idrija

Vrednost celotnega projekta: 95.654,52 EUR

Vrednost projekta LAS s CILjem: 1.019,30 EUR

Sofinanciranje iz sredstev CLLD za LAS s CILjem: 585,69 EUR

Trajanje projekta: 1. 4. 2019 – 31. 10. 2020

Povzetek: Izhodišče pri pripravi projekta je dejstvo, da je bilo na Idrijskem vedno potrebno biti inovativen na vseh področjih življenja, če je človek želel preživeti v sicer zelo neprijaznem bivalnem okolju idrijske kotline. Inovativni so morali biti moški in ženske, in zato so se na našem območju ves čas pojavljale razne nove veščine, znanja, poklici in številne obrti, od katerih nekatere še niso bodisi ustrezno raziskane ali ohranjene za bodoče rodove bodisi ustrezno prezentirane in promovirane. Vseh v projekt *Domače in umetnostne obrti – dediščina in sodobnost* nismo mogli vključiti, zato smo se partnerji odločili, da bodo predmet tega projekta naslednje teme:

- **prve čipke, ki so v začetku 18. stoletja prišle na območje Idrijskega in Cerkljanskega**, njihova izdelava in tihotapstvo. V ospredju bo lik najbolj znanje tihotapke Melhiorce,
- **rudarska svetila v rudniku**. Raziskali bomo obrt izdelave oljenk in karbidovk, ki so bile za potrebe rudarjev in vodstva rudnika prav posebej oblikovane in so se izdelovale v obdobju od 16. stoletja do začetkov 20. stoletja,
- **glinarstvo in izdelava posebnih glinenih posod – retort za potrebe žganja cinabaritne rude**, ki so se pri idrijskem rudniku uporabljale od začetka 16. do sredine 17. stoletja.

Na osnovi teh tem bomo z namenom oživitve, prezentacije, prenosa znanj, revitalizacije obrti ter njihove vključitve v podjetniško in turistično ponudbo, ki bo omogočala oblikovanje novih delovnih mest, pripravili številne didaktične programe za ranljive skupine, izobraževalne programe za osnovne in srednje šole ter turistične programe za različne ciljne skupine, koncepte različnih delavnic in dogodkov za javnost ter njihovo pilotno izvedbo, različne promocijske materiale in promocijske aktivnosti za dvig osveščenosti o pomenu ohranjanja in

varovanja kulturne dediščine ter za povečanje dostopnosti do nje, tudi za ranljive skupine z različnimi omejitvami.

Aktivnosti LAS s Ciljem: Aktivnosti, ki se bodo izvajale na Idrijskem in Cerkljanskem, so del širšega projekta, ki vključuje še območje, ki ga pokrivajo LAS društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom, LAS loškega pogorja in LAS Vipavska dolina. LAS društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom bo v projektu razvijal brivsko-frizerski salon Ozbič s stoletno tradicijo v Postojni, LAS loškega pogorja svojo tradicionalno obrt – čevljarstvo, in LAS Vipavska dolina mlinarstvo in pekarstvo. Cilji našega skupnega projekta so medsektorski razvoj novih, inovativnih, na dediščini temelječih produktov, storitev, programov v sklopu podjetništva, turizma, trajnostnega in širšega družbenega razvoja, sodelovanju ponudnikov, skupnem nastopu proizvajalcev na trgu, izmenjavi znanj in izkušenj s področja ohranjanja in revitalizacije dediščine ter njene vključitve v sodobno življenje na območjih lokalnih akcijskih skupin.

Aktivnosti, v katere se bo vključil LAS s Ciljem, so sledeče:

- **izmenjava izkušenj, znanja ter njihova implementacija na območju LAS:** priprava skupnega načrta nadaljnjega razvoja tradicionalnih obrti, obrtniškega turizma na območja vseh LAS, ogled dobrih praks na vseh vključenih območjih, implementacija dobrih praks s področja tradicionalnih obrti, udeležba na srečanjih partnerjev, predstavitve LAS,
- **komunikacija, diseminacija in promocija projekta.**

Rezultati in koristi za območje LAS, vključenih v operacijo projekta:

- vzpostavljeno sodelovanje, pridobljena nova znanja in prenos dobrih praks med vključenimi LAS-i,
- vzpostavljeno sodelovanje med različnimi ciljnimi skupinami (tudi ponudnikov domačih in umetnostnih obrti DUO, ki bodo skupno nastopili na trgu) in nosilci dediščine, dediščinskega turizma ter stroke na območju v operacijo vključenih LAS,
- kakovostno ohranjanje kulturne dediščine - izvedene raziskave značilnih obrti za posamezno območje in skupni načrt nadaljnjega razvoja tradicionalnih obrti, obrtniškega turizma,
- razvoj novih produktov in storitev na osnovi strokovnih raziskav ter ustvarjanje novih delovnih mest, kar posledično vpliva na pozitivno gospodarsko rast na območjih LAS, vključenih v operacijo,
- trajnostno upravljanje, ohranjanje in promocija kulturne in naravne dediščine,
- izvedeni promocijski dogodki in izdelan promocijski material.

Cilji:

- **vzpostaviti pogoje za ustvarjanje delovnih mest:** v projektu se bodo razvili številni novi turistični, pedagoški in andragoški programi, produkti in storitve, s katerimi se bo obogatila obstoječa ponudba dveh pomembnih turističnih akterjev v Idriji, ki sta tudi partnerja projekta. To bo pomenilo novo podjetniško spodbudo, novo iniciativo na našem območju. Projekt bo

prispeval k izboljšanju pogojev za ustvarjanje delovnih mest v družbeni panogi – v turizmu in izobraževanju,

- **razviti in oblikovati nove turistične produkte oz. storitve:** v projektu se bo na osnovi več raziskav tradicionalne obrti na Idrijskem razvilo nove turistične storitve in produkte. Pripravilo se bo koncepte novih turističnih in ozaveščevalnih dogodkov ter se jih pilotno izvedlo. Število novih produktov in storitev na območju: vsaj 16: lik Melhiorce, hologram Perkmandlca, novi kostumi, interaktivna slikanica, delovni listi za otroke na temo Melhiorce, razstava o starih jamskih svetilih, virtualni prikaz žganja rude v retortah, razstava o žganju rude v retortah, koncept in pilotna izvedba 6 javnih dogodkov, delovni listi za obiskovalce Topilnice Hg, 3 informativne zgibanke itd. Vse zapisana lahko združimo v: 1. nadgradnja turistične ponudbe Mestnega muzeja Idrija, 2. nadgradnja turistične ponudbe Centra za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija,
- **ohraniti in oživiti dediščino območja:** eden od glavnih ciljev projekta je ohranjanje kulturne dediščine območja in grajenje nadaljnjega razvoja območja na temeljih te dediščine. Z raziskovanjem starih, že skoraj pozabljenih obrti, njihovo sodobno prezentacijo, revitalizacijo in promocijo bomo prispevali k ohranitvi vsaj 3 starih obrti: čipkarstva, izdelovanja svetil v rudniku in izdelovanja glinenih posod – lončarstva,
- **aktivirati potenciale ranljivih skupin:** številne aktivnosti projekta bodo vključevale različne ranljive skupine, nekatere bodo namenjene prav njim: npr. predšolskim in šolskim otrokom, mladini, ljudem s senzornimi omejitvami, hkrati pa bodo predstavniki ranljivih skupin vključeni v naše aktivnosti tudi kot akterji.

Povezava na spletno stran Evropske komisije, namenjene EKSRP

https://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020_sl

Povezava na spletno stran PRP <https://www.program-podezelja.si/sl/>

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Za vsebino spletne strani je odgovorna LAS s Ciljem. Organ upravljanja za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.